

Warszawa, 24 czerwca 2019 r.
KL/231/114/AZ/2019

Pan
Stanisław Gogacz
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Senat RP

Pan
Robert Mamątow
Przewodniczący Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji
Senat RP

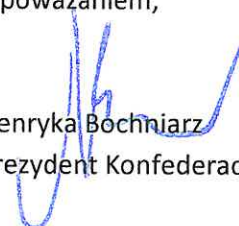
Szanowni Panowie Przewodniczący,

W załączeniu przedstawiam stanowisko Konfederacji Lewiatan w przedmiocie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 1196, druki sejmowe nr 3137, 3457 i 3457-A), dalej określany jako Ustawa. Konfederacja Lewiatan podczas wcześniejszych etapów konsultacji społecznych przedstawiała opinie w przedmiocie projektu Ustawy. Niniejsze stanowisko koncentruje się wyłącznie na dwóch zagadnieniach, które uważamy za priorytetowe – doręczeniach oraz kosztach sądowych.

Uważamy, że zmiany przewidziane w Ustawie w wyżej wskazanym zakresie są szkodliwe dla wszystkich obywateli, nie tylko dla przedsiębiorców. Dotkną zwłaszcza osoby w trudnej sytuacji dla których wysokie obciążenia finansowe związane z dochodzeniem praw przed sądem oraz wysoki poziom skomplikowania przepisów stwarzają realną barierę w dostępie do sądu.

Uprzejmie proszę o zapoznanie się ze stanowiskiem oraz o ustosunkowanie się względem jego treści.

Z poważaniem,

Henryka Bochniarz
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Stanowisko Konfederacji Lewiatan dotyczące ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 1196, druki sejmowe nr 3137, 3457 i 3457-A) w zakresie doręczeń oraz kosztów sądowych.

Zmiany w zakresie doręczeń

- I. **Ryzyko wydłużenia procedury doręczenia.** Projekt likwiduje tzw. „fikcję doręczeń” (mechanizm umożliwiający wszczęcie procesu w przypadku nieodbierania pisma procesowego przez pozwanego) w dotychczasowym kształcie. Jednocześnie projekt wprowadza tzw. „doręczenia komornicze”, mechanizm zgodnie z którym ciężar doręczenia, koszty doręczenia i konsekwencje doręczenia (w przypadku pozwu jest de facto brak możliwości wszczęcia procesu) spoczywają na powodzie. Proces sądowy przez skomplikowane doręczenia komornicze może się wydłużyć o co najmniej 60-70 dni, a już dziś Polska w Raporcie Banku Światowego Doing Business 2019 jest na 147 miejscu pod względem trwania postępowania sądowego w zakresie egzekwowania umów z czasem szacowanym na 685 dni – jest to czas dłuższy niż w Peru (426 dni), Paragwaju (606 dni), Tajlandii (420 dni), czy Tadżykistanie (430 dni).
- II. **Wysokie koszty doręczenia.** Wskazany w ustawie koszt doręczenia pisma przez komornika w wysokości 60 zł jest kosztem absurdalnie wysokim - usługa doręczenia przesyłki poleconej przez Poczta Polską wynosi 5,90 zł, usługi doręczenia przesyłek przez kurierów prywatnych przedsiębiorstw kosztują ok. 12 zł. Jednocześnie opłata od wniosku o podjęcie przez komornika czynności zmierzających do ustalenia aktualnego adresu zamieszkania adresata ma wynieść 40 zł. **Tym samym, nie licząc ewentualnego zwrotu zryczałtowanych kosztów dojazdu, koszt doręczenia komorniczego dla obywatela może wynieść 100 zł.**

Zaproponowany koszt będzie stanowił realną barierę w dostępie do wymiaru sprawiedliwości, zwłaszcza dla obywateli w trudnej sytuacji.

Proponowane rozwiązania.

- Proponujemy rozważenie zmniejszenia całościowego kosztu doręczenia komorniczego (w tym opłaty od wniosku o podjęcie przez komornika czynności zmierzających do ustalenia aktualnego adresu zamieszkania adresata). **Postulat ten dotyczy zwłaszcza zmniejszenia opłaty za samo doręczenie pisma z 60 zł do 20 zł.**

Zmiany w zakresie kosztów sądowych

- I. **Drastyczny wzrost kosztów opłaty sądowej.** Zgodnie z Ustawą koszty opłat sądowych mogą wzrosnąć nawet o kilkaset procent. Dotyczy to wszystkich osób chcących dochodzić swoich roszczeń przed sądem, także małych przedsiębiorców i osób fizycznych, z wyjątkiem podmiotów zwolnionych od ponoszenia opłat sądowych. Dla wielu osób tak drastyczny wzrost kosztów sądowych stanowić będzie istotną przeszkodę w odzyskaniu swoich należności. Przykładowo, obecnie powód, który dochodzi w postępowaniu uproszczonym przed sądem kwoty 5 tys. zł, zapłaci opłatę 100 zł. Zgodnie z treścią Ustawy zapłaci opłatę w wysokości 400 zł. **To wzrost o 300%.**

Można wskazać również inne przykłady. Dla roszczenia 3000 zł w postępowaniu upominawczym opłata obecnie wynosi 100 zł, a po uprawomocnieniu nakazu $\frac{3}{4}$ opłaty jest zwracane wierzycielowi - uwzględniając minimalny wpis sądowy realny koszt wpisu sądowego w takiej sprawie to 30 zł. Natomiast według Ustawy dla roszczenia 3000 zł opłata sądowa wyniesie 200 zł przy braku zwrotu części opłaty sądowej, **co oznacza 566 % wzrostu kosztów sądowych dla powoda.**

- II. **Wzrost opłaty sądowej dla konsumentów przegrywających spór sądowy.** Będzie to konsekwencja podniesienia kosztów opłat sądowych.
- III. **Sytuacja makroekonomiczna.** Trudno wskazać istotną zmianę makroekonomiczną, która uzasadniałaby tak wysoki wzrost kosztów. Proponowana zmiana nie znajduje odzwierciedlenia chociażby we wskaźniku wzrostu gospodarczego PKB per capita (PPP, międzynarodowy dolar 2011) 2005-2017. Należy także mieć na uwadze wzrost comiesięcznych kosztów życia (wg. „Portfel statystycznego Polaka” Sierpień 2018 r., EDYCJA II cz. 2, Krajowy Rejestr Długów, tylko od 2015 r. rachunek statystycznego gospodarstwa domowego za prąd wzrósł o 65%, rachunek za wodę o 56%, rachunek za energię ciepłą o 188%). Warto podkreślić, że w raporcie Banku Światowego Doing Business 2019 w rankingu pod względem kosztów dochodzenia praw z umowy (zgodnie z metodologią przyjętą w raporcie) taniej niż w Polsce jest m.in. Niemczech, we Francji, czy Finlandii. Trudno znaleźć racjonalne wytłumaczenie dla tak drastycznego podniesienia opłat sądowych w Polsce.
- IV. **Ryzyko wzrostu zatorów płatniczych.** Przy tak drastycznym wzroście opłat sądowych istnieje ryzyko spadku liczby spraw w sądach spowodowany barierą kosztową, a w konsekwencji wzrost zatorów płatniczych. Brak płynności finansowej spowodowany ograniczeniem możliwości dochodzenia roszczeń przed sądem, szczególnie dla małych przedsiębiorców, będzie oznaczał ograniczanie nakładów na tworzenie miejsc pracy i zatrudnienie pracowników, a niejednokrotnie redukcję zatrudnienia i ograniczenie inwestycji w rozwój małych i średnich firm.

Proponowane rozwiązania.

- Celem zmniejszenia podwyżek opłat sądowych, a tym samym dolegliwości dla obywateli dochodzących swoich praw przed sądami powszechnymi, proponujemy następujące brzmienie art. 13 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych otrzymuje brzmienie:

„Art. 13. 1 .W sprawach o prawa majątkowe pobiera się opłatę stałą od pisma ustaloną według wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia:

do 250 zł – 30 zł;
ponad 250 zł do 1 000 zł – 50 zł;
ponad 1 000 zł do 3 000 zł – 100 zł;
ponad 3 000 zł do 6 000 zł – 250 zł;
ponad 6 000 zł do 8 000 zł – 300 zł;
ponad 8 000 zł do 10 000 zł – 400 zł;
ponad 10 000 zł do 15 000 zł – 500 zł;
ponad 15 000 zł do 20 000 zł – 750 zł;

2. W sprawach o prawa majątkowe pobiera się opłatę stosunkową od pisma obliczoną od wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia:

- 1) ponad 20 000 złotych do 2 000 000 złotych – 5%;
- 2) ponad 2 000 000 złotych – 100 000 zł i 0,5% od nadwyżki ponad 2 000 000 złotych, nie więcej jednak, niż 200 000 złotych.

3. W sprawach o roszczenia wynikające z czynności bankowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 2187 i 2243) od strony będącej konsumentem lub osobą fizyczną prowadzącą gospodarstwo rodzinne, przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia wynoszącej ponad 20 000 złotych pobiera się opłatę stałą w kwocie 1 000 złotych”

- Proponujemy również pozostawienie art. 28 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w aktualnym brzmieniu, przy zachowaniu zmian zaproponowanych w Projekcie do art. 79 ust.1 pkt 2 (uchyla się lit. c i d).

Taka zmiana spowoduje że **koszty sądowe dla spraw rozpatrywanych w postępowaniu uproszczonym**, a więc dedykowanym dla spraw nieskomplikowanych, **pozostają niższe niż dla postępowania zwykłego bardziej skomplikowanego**, ale jednocześnie zostaną 3-krotnie podniesione w stosunku do aktualnych kosztów, co wynika z zaproponowanego w projekcie art. 79 ust.1 pkt 2 (uchyla się lit. c i d). Wyliczenie kosztów dla powoda nie będzie skomplikowane bowiem

analogiczna zasada jak obecnie, jednak sąd nie będzie zwracał powodowi ¼ wpisu sądowego, a więc wpłynie to również korzystnie na organizację pracy sądu. Takie rozwiązanie prezentuje podejście bardziej racjonalne, niż przedstawione w Ustawie.

Konfederacja Lewiatan, KL/231/114/AZ/2019

